

УДК 008:7.021.2

Цитування:

Комар В. О. Тенденції розвитку культурно-креативних індустрій в Україні першої чверті XXI століття. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*: наук. журнал. 2024. № 4. С. 111–117.

Komar V. (2024). Development Trends of Cultural and Creative Industries in Ukraine in the First Quarter of the 21th Century. *National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts Herald: Science journal*, 4, 111–117 [in Ukrainian].

Комар Володимир Олександрович,
старший викладач кафедри
музичного продакшину та звукорежисури
Національної академії керівних кадрів
культури і мистецтв
<https://orcid.org/0000-0002-2491-3555>
mr.saintspirit4@gmail.com

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ КУЛЬТУРНО-КРЕАТИВНИХ ІНДУСТРІЙ В УКРАЇНІ ПЕРШОЇ ЧВЕРТІ XXI СТОЛІТТЯ

Мета статті – розгляд основних тенденцій розвитку культурно-креативних індустрій, впливу культурних, соціальних та економічних змін на формування та трансформацію мистецьких проєктів, національних брендів та культурних ініціатив в Україні першої чверті XXI століття. **Методологія дослідження** ґрунтується на загальнонаукових принципах систематизації та узагальнення, які дали змогу визначити й науково обґрунтувати ключові тенденції розвитку культурно-креативних індустрій в Україні. Використання системного підходу забезпечило аналіз культурно-креативних індустрій як складної динамічної системи, що взаємодіє із соціально-культурними та економічними процесами. Застосування порівняльного методу дозволило проаналізувати досвід розвитку культурно-креативних індустрій у європейських країнах і визначити їхню специфіку в Україні. Аналітичний метод сприяв виявленню концептуальних засад і характеристик культурно-креативних індустрій як інструмента культурної трансформації. Історичний підхід забезпечив розуміння еволюції культурно-креативних індустрій у контексті глобальних тенденцій і трансформацій українського культурного простору. Завдяки дескриптивному методу здійснено опис сучасного стану розвитку культурно-креативних індустрій, їх впливу на мистецьке середовище України, а також на міжнародний культурний бренд країни. **Наукова новизна** статті полягає в здійсненні культурологічного аналізу основних тенденцій розвитку культурно-креативних індустрій в Україні першої чверті XXI століття, зокрема, через вивчення їхньої взаємодії з європейськими та світовими практиками. У роботі вперше розглянуто концептуальні підходи до формування культурного бренду України на основі мистецьких проєктів у контексті глобалізаційних викликів та сучасних культурних трансформацій. **Висновки.** Розвиток культурно-креативних індустрій в Україні першої чверті XXI століття відбувається в умовах динамічних змін соціокультурного середовища, зумовлених глобалізацією, цифровізацією та активізацією мистецьких ініціатив в напрямі інтеграції національного культурно-мистецького простору у світову систему взаємодії. Аналіз міжнародного досвіду засвідчує, що культурно-креативні індустрії відіграють ключову роль у формуванні національного культурного бренду та підвищенні міжнародної конкурентоспроможності України. Встановлено, що мистецькі проєкти є ефективним інструментом розвитку культурно-креативних індустрій, який сприяє творчому самовираженню, створенню нових можливостей для митців і зміцненню культурних зв'язків на національному й міжнародному рівнях. Інтеграція світових практик та адаптація до українських реалій відкриває перспективи для подальшого розвитку культурно-креативних індустрій як одного з важливих елементів культурної трансформації країни.

Ключові слова: культурно-креативні індустрії, мистецькі проєкти, культурна трансформація, національний культурний бренд, глобалізація, творчі індустрії, культурна політика.

Komar Volodymyr, Senior Lecturer, Department of Music Production and Sound Engineering, National Institute of Performing Arts, National Academy of Culture and Arts Management

Development Trends of Cultural and Creative Industries in Ukraine in the First Quarter of the 21th Century

The purpose of this article is to analyse the main trends in the development of cultural and creative industries in Ukraine in the first quarter of the 21st century. It examines the influence of cultural, social, and economic changes on the formation and transformation of cultural and creative industries, including artistic projects, national brands, and cultural initiatives. **The research methodology** is based on general scientific principles of systematisation and generalisation, which enabled the author to identify and scientific prove the key trends of the development of cultural and creative industries in Ukraine. The implementation of the systematic approach provided an analysis of cultural and creative

industries as a complex and dynamic system that interacts with socio-cultural and economic processes. The comparative method allowed for the analyse of the development of cultural and creative industries in European countries and the identify their specificity in Ukraine. The analytical method facilitated the identification of conceptual foundations and characteristics of cultural and creative industries as a tool for cultural transformation. The historical approach ensured an understanding of the evolution of cultural and creative industries in the context of global trends and transformations of the Ukrainian cultural space. Using the descriptive method, the current state of the development of cultural and creative industries, their impact on Ukraine's artistic environment, and the international cultural brand of the country were analysed. **The scientific novelty** of the article lies in conducting a cultural analysis of the main trends in the development of cultural and creative industries in Ukraine in the first quarter of the 21st century, particularly through studying their interaction with European and global practices. For the first time, conceptual approaches to the formation of Ukraine's cultural brand based on artistic projects in the context of globalisation challenges and contemporary cultural transformations are examined. **Conclusions:** The development of cultural and creative industries in Ukraine in the first quarter of the 21st century occurs amidst dynamic changes in the socio-cultural environment, driven by globalisation, digitalisation, and the activation of artistic initiatives. An analysis of international experience confirms that cultural and creative industries play a key role in shaping the national cultural brand and enhancing Ukraine's international competitiveness. It has been established that artistic projects are an effective tool for developing cultural and creative industries, contributing to creative self-expression, creating new opportunities for artists, and strengthening cultural ties at both national and international levels. Integrating global practices and adapting them to Ukrainian realities opens up prospects for the further development of cultural and creative industries as an important element of the country's cultural transformation.

Keywords: cultural and creative industries, artistic projects, cultural transformation, national cultural brand, globalisation, creative industries, cultural policy.

Актуальність теми дослідження. Культурно-креативні індустрії є однією з найдинамічніших та найбільш інноваційних галузей діяльності людини, що охоплює мистецтво, культурну спадщину, моду, музику, архітектуру, кіно та інші форми творчої діяльності. Розвиток культурно-креативних індустрій значно впливає на соціальні, культурні та економічні процеси в Україні, а також є важливим елементом формування її міжнародного іміджу. В Україні розвиток культурно-креативних індустрій набирає популярності, і з кожним роком спостерігається зростання кількості культурних проєктів, які знаходять відгук не лише на національному, а й на міжнародному рівнях.

Вітчизняна дослідниця М. Василець зазначає: «Культурні та креативні індустрії сприяють ... формуванню екологічної, економічної та соціальної культур шляхом створення сприятливих умов реалізації людського, виробничого, інтелектуального та творчого потенціалу». Вчена підкреслює, що ці індустрії не лише виробляють культурні продукти, але й стимулюють соціальну взаємодію та інновації, що є важливим аспектом сталого розвитку. Так, одним із найбільш значущих факторів розвитку культурно-креативних індустрій є технологічні інновації, зокрема цифровізація, яка відкрила нові можливості для створення і популяризації культурних продуктів [1, 41–43].

В Україні розвиток цифрових технологій у культурній сфері знаходиться на стадії поступового освоєння, але вже можна побачити значні позитивні зміни. Вчена А. Холодницька

відзначає: «Ключовими характеристиками креативних індустрій є те, що вони сприяють зниженню рівня безробіття, ... орієнтовані на малий, а не на великий бізнес, ... яскраво і ефективно проявляються в середовищі окремих міст, ... органічно поєднують науку і мистецтво, креативність та інновації, стирають кордони між країнами завдяки міжнародному співробітництву через ефективне використання Інтернет-технологій, дозволяють створювати сучасні унікальні ідеї та бачення світу завдяки культурній та етнічній різноманітності, ґрунтуються на таких позитивних людських якостях, як творчість, креативність, ввічливість, моральність, толерантність, доброта, оптимізм, відкритість, щирість, комунікабельність» [9, 152]. Отже, інноваційний розвиток культурно-креативних індустрій в Україні першої чверті ХХІ століття має суттєвий вплив на модернізацію культурного ландшафту, оскільки дозволяє оптимізувати ресурси і забезпечити сталість культурних практик в умовах швидких технологічних змін.

Створення нових форм мистецьких проєктів сприяє залученню різних соціальних груп до культурного процесу, що забезпечує соціальну згуртованість та взаємодію в рамках глобальних культурних трендів. Найбільше проявляється вплив цифрових технологій у таких сферах, як віртуальна реальність (англ. Virtual reality, VR), цифрове мистецтво та виробництво, онлайн музичні й відео-платформи. Ці технології дозволяють митцям працювати без кордонів, створюючи інтерактивні культурно-креативні проєкти, що

отримують визнання не лише в Україні, а й за кордоном. За допомогою новітніх цифрових платформ, культурні продукти можуть бути доступні для широкої аудиторії по всьому світу. Завдяки впровадженню новітніх технологій культурно-креативні індустрії можуть не лише адаптуватися до сучасних умов, а й суттєво змінити формат своєї діяльності. Зокрема, цифровізація та використання віртуальних технологій дозволяють розширювати можливості для створення нових форм мистецтва, а також для дистрибуції культурних продуктів. Віртуальна реальність (VR) та доповнена реальність (AR) вже використовуються для організації віртуальних виставок, музеїв, театрів, що дозволяє залучати аудиторію з усього світу і створювати нові способи отримання досвіду для глядачів та учасників. Впровадження штучного інтелекту в процес створення культурних продуктів (наприклад, у сфері музики чи образотворчого мистецтва) також має великий потенціал. За допомогою алгоритмів і нейронних мереж можна генерувати нові музичні композиції, художні образи, а також створювати інтерактивні інсталяції, що захоплюють глядачів до участі в процесі творчості.

Культурно-креативні індустрії активно досліджуються вітчизняними науковцями в першій чверті XXI століття. Для розуміння сучасних тенденцій розвитку культурно-креативних індустрій в Україні важливо звернути увагу на міжнародний досвід, особливо в країнах Європи, де ці індустрії стали важливим елементом економічної стратегії, оскільки створення умов для розвитку культурно-креативних індустрій в Україні має бути інтегровано в загальну стратегію національного розвитку, що забезпечить їх всебічну взаємодію з іншими секторами діяльності людини.

Аналіз досліджень і публікацій. Розвиток галузей культурно-креативних індустрій неможливий без врахування світових тенденцій та ефективної культурної політики держави. Основними державними документами, що дають стратегічний напрям розвитку культурно-креативних індустрій на державному рівні, є Довгострокова національна стратегія розвитку культури до 2025 року [3], Експортна стратегія для сектору креативних індустрій [4], Стратегія адаптації культури та креативних індустрій до умов війни [8].

Багато вітчизняних вчених досліджують проблематику національного розвитку культурно-креативних індустрій в Україні

першої чверті XXI століття. Теоретико-методологічні основи вивчення креативних індустрій досліджує Т. Галахова. Креативна економіка як нова культурна парадигма цивілізації висвітлена в працях В. Куриляк, М. Живко, Б. Літовченко. Культурно-креативні індустрії як середовище економічної діяльності є предметом наукової діяльності вчених М. Проскуріної, О. Прогнімак, Н. Бакуліної, О. Собко; Н. Карасьової. Культурно-креативні індустрії як сегмент стратегічного розвитку держав представлені в дослідженнях Х. Лошковської, А. Пакуліної, К. Белоглазової, Г. Пакуліної, І. Скавронської, А. Гончарук. Тенденції розвитку культурно-креативних індустрій показані в працях А. Холодницької. Перспективні форми просторової організації культурно-креативних індустрій досліджені С. Щеглюк. Ідентифікацію інвестицій в культурно-креативному секторі економіки описали Д. Лук'яненко, М. Бурмака та багато інших вчених.

Цивілізаційний розвиток світового співтовариства в умовах протистояння глобальним кризовим процесам поступово формує нову комунікаційну ланку розвитку людства – креатогенне суспільство, що, згідно з класифікацією А. Пакуліної, складається з таких соціально-культурних чинників, як відсоток насичення населення технологічними, культурними та мистецькими засобами; відкритість системної інституціональної взаємодії до культурних викликів, стимулів та інновацій; технологічна простота виробництва та відносна доступність матеріально-технологічної та ресурсної бази, аудіо-візуального виробництва засобів культури; громадянська свобода вираження думок, активність населення, активне самовираження, чутливість культурних стимулів; трансформація соціально-економічних процесів, збільшення частки культурно-креативних індустрій в структурі національного виробництва, що прослідковується в країнах з ефективно діючою економікою – Великій Британії, США, Германії, Франції та більшості країн ЄС, не зважаючи на різні підходи до формування національних ринків культурно-креативних індустрій [6, 76–82]. Стратегії розвитку культурно-креативних індустрій в Україні та Європі мають спільні риси, але суттєво відрізняються в контексті застосування національних культурних особливостей і соціально-економічних умов. Європейські країни акцентують увагу на сталому розвитку та міжнародному співробітництві, тоді як для

України першої чверті XXI століття важливим є етап формування інфраструктури і підтримки локальних ініціатив, що є основою для побудови більш глобального культурного ринку.

Європейський досвід розвитку культурно-креативних індустрій показує, що правильно сформульовані стратегії підтримки індустрії, зокрема через інвестиції в освіту, інфраструктуру та цифрові технології, можуть призвести до значного мультикультурного ефекту. В умовах культурної трансформації в Україні першої чверті XXI століття важливо створити ефективну інфраструктуру для підтримки культурно-креативних індустрій, що дозволить залучити інвестиції та сприяти сталому їх розвитку.

Тож метою дослідження є розгляд основних тенденцій розвитку культурно-креативних індустрій, впливу культурних, соціальних та економічних змін на формування та трансформацію мистецьких проєктів, національних брендів та культурних ініціатив в Україні першої чверті XXI століття.

Виклад основного матеріалу. Розвиток культурно-креативних індустрій вимагає активної співпраці між різними гравцями на ринку. Партнерства можуть бути як внутрішніми – між українськими підприємствами, так і міжнародними – між українськими та зарубіжними організаціями. Це дозволяє створювати культурні проєкти, які не тільки популяризують українську культуру, а й сприяють розвитку економічних зв'язків на міжнародному рівні. Оскільки однією з ключових задач розвитку культурно-креативних індустрій в Україні є формування національного культурного бренду, що стане основою для позитивного іміджу країни на міжнародній арені, то саме культурно-креативні індустрії можуть бути важливим інструментом для побудови національного бренду, оскільки дозволяють створювати унікальний культурний контент, який має попит на міжнародному ринку.

Через культурні індустрії можна не лише створювати імідж країни, а й значно підвищити її потенційну інвестиційну привабливість та культурну, мистецьку цінність. Це важливий напрямок для України, яка має величезний потенціал у сфері культурних та творчих індустрій, однак на нашу думку поки що недостатньо активно використовує цей потенціал для формування свого міжнародного іміджу.

В Україні це ще на етапі формування, але є позитивні приклади успішної адаптації таких

стратегій, як розробка програм підтримки малого і середнього бізнесу у сфері культури. Одним із таких прикладів є створення культурних кластерів, які об'єднують художників, дизайнерів, технологів та підприємців для спільної роботи над культурними проєктами. Це дозволяє не тільки стимулювати розвиток творчих індустрій, але й створювати нові економічні можливості для розвитку культурно-креативного кластеру в Україні.

Дослідник А. Диндар акцентує на перспективності культурно-креативних індустрій, де мистецькі проєкти не лише зміцнюють культурний імідж країн, а й активізують економічну діяльність. Європейський досвід реалізації культурних проєктів має значний потенціал для України, оскільки надає приклади успішної інтеграції традиційних та інноваційних підходів в культурне (та мистецьке) середовище [2, 58–59]. Ми акцентуємо на важливості залучення досвіду успішних міжнародних проєктів в сфері культурно-креативних індустрій в нашу систему господарювання. Важливою є не тільки презентація української культури на міжнародних виставках, фестивалях та форумах, але й активна участь у глобальних креативних мережах. Міжнародне співробітництво в культурній сфері дозволяє розширювати горизонти для українських митців і надає доступ до нових ринків та аудиторій. В свою чергу, залучення закордонних партнерів до українських проєктів є не тільки важливим для соціокультурного розвитку, але й для активізації культурного обміну, що створює нові можливості для вдосконалення національної культури. Отже, культурно-креативні індустрії можуть стати потужним стимулом для розвитку, якщо держава забезпечить стабільну політику в сфері культури та інформаційної політики.

Вельми важливим аспектом оптимізації діяльності сектору культурно-креативних індустрій є залучення міжнародного досвіду ведення мистецької проєктної діяльності. Мистецькі проєкти є одним з основних інструментів культурно-мистецької взаємодії та відіграють важливу роль у розвитку культурно-креативних індустрій першої чверті XXI століття в Україні, оскільки вони здатні впливати на формування культурної ідентичності, а також сприяти зміцненню соціальних та економічних зв'язків в суспільстві. Вони виступають не лише як продукти творчості, але й як інструменти для розвитку інноваційних технологій, що дозволяє

забезпечити їх інтеграцію в глобальний контекст культурно-креативних індустрій.

Досліджуючи державне управління мистецькими проєктами в галузях культурно-креативних індустрій, В. Черба зазначає: «Державне управління мистецьким проєктом – це мистецтво керівництва і координації людських і матеріальних ресурсів протягом життєвого циклу проєкту шляхом застосування сучасних методів і технік управління для досягнення визначених в проєкті результатів за складом і об'ємом робіт, вартості, часу і якості [10, 172–175]. Науковці Г. Капінос, І. Бабій, аналізуючи сучасні методи управління проєктами, зазначають притаманні риси проєктної діяльності: тимчасовість та унікальність; наявність визначеної мети проєкту; конкретність і завчасно поставлені часові межі проєкту; систему кадрової організації; вимоги здійснення проєктів та пов'язані з ними часові, кадрові, ресурсні обмеження, що зумовлено метою й вимогами до якості виконання робіт [5, 4]. Отже, проєктна діяльність має низку унікальних характеристик, притаманних цьому виду діяльності. Своєю чергою якісна реалізація мистецьких проєктів в аспектах міжнародної комунікаційної взаємодії покращує культурологічну цінність мистецьких проєктів держави, актуалізацію національної культури в світовій системі культурно-креативних індустрій. Діяльність мистецьких проєктів у галузях культурно-креативних індустрій потребує додаткового висвітлення та буде детально розглянута в наступних публікаціях.

Інфраструктура є основою для розвитку будь-якої галузі, і культурно-креативні індустрії не є винятком. В Україні в цьому напрямі спостерігається ряд позитивних зрушень, проте для того, щоб культурно-креативні індустрії могли стати ефективним драйвером економічного розвитку, необхідно створити стабільну інфраструктуру, яка включатиме освітні установи, інноваційні хаби та фінансові інструменти для підтримки митців та мистецьких проєктів. Це може бути досягнуто через механізми цільового державного фінансування, податкові пільги, а також створення спеціалізованих програм для розвитку культурних та мистецьких ініціатив. Системи підтримки для митців, продюсерів, звукорежисерів, дизайнерів, архітекторів та інших професіоналів культурно-креативних індустрій повинні бути комплексними, зокрема за рахунок розвитку інноваційних культурних платформ та освітніх центрів.

Однією з важливих умов розвитку культурно-креативних індустрій є наявність ефективної культурної та інформаційної політики, яка сприятиме інтеграції культурно-креативних індустрій в загальний процес розвитку системи господарювання країни. Інструменти, які використовуються для розвитку системи культурно-креативних індустрій в Україні, включають розвиток та підтримку культурних ініціатив, реалізацію стратегій розвитку креативних кластерів, а також підтримку молодих митців. Крім того, важливим аспектом є співпраця з міжнародними організаціями та фондами, які можуть сприяти розвитку культурних проєктів в Україні на міжнародному рівні.

Важливим аспектом є інтеграція міжнародного досвіду в освітні програми України, оскільки глобалізація відкриває нові горизонти для культурних ініціатив, що відбуваються на міжнародному рівні. Залучення закордонних партнерів до освітнього процесу та обміну досвідом допоможе не лише підвищити рівень професійної підготовки, але й сприятиме розвитку міжкультурних зв'язків.

В Україні в першій чверті ХХІ століття спостерігається стала тенденція щодо зростання кількості навчальних закладів, що спеціалізуються на підготовці фахівців для культурно-креативних індустрій. Це, зокрема, академії, університети, а також приватні навчальні платформи, які пропонують курси з дизайну, візуальних мистецтв, медіа, культурної політики та ін. Розвиток спеціалізованих навчальних платформ та курсів вузької фахової професіоналізації дозволить забезпечити сектору культурно-креативних індустрій кваліфікованих працівників для культурно-креативної індустрії, що стане важливим чинником інтеграції вітчизняного національного бренду на міжнародну арену.

Розвиток культурно-креативних індустрій в Україні є складовою частиною більш широкої стратегії економічного розвитку, яка повинна включати сприяння малому та середньому бізнесу в культурній сфері, розвиток інноваційних технологій та стимулювання інвестицій.

Цей процес передбачає використання інструментів для полегшеної інтеграції сектору культурно-креативних індустрій в національну систему господарювання, таких як залучення приватних інвестицій, стимулювання експорту культурних продуктів та підтримка розвитку інфраструктури, яка забезпечує комунікацію між підприємцями, митцями та органами

державної влади. В Україні вже є деякі ініціативи, що сприяють розвитку культурно-креативних індустрій, однак для того, щоб ці індустрії стали важливим сектором господарювання, необхідно здійснювати системні зміни в державній політиці. Отже, тенденції та перспективи розвитку культурно-креативних індустрій в Україні можна оцінювати через призму кількох факторів: покращення законодавчої бази, розвиток інфраструктури, стимулювання освіти та активного створення міжнародних культурно-креативних мистецьких проєктів. Також необхідно розвивати партнерства з міжнародними організаціями, що допоможуть реалізувати масштабні проєкти та вивести Україну на новий рівень міжнародної культурної співпраці. Перспективи розвитку українських культурно-креативних індустрій тісно пов'язані з інноваціями, інтеграцією сучасних технологій, розвитком освітніх платформ, активним міжнародним співробітництвом та підтримкою з боку держави. Тільки через поєднання цих факторів культурно-креативні індустрії України зможуть стати не лише конкурентоспроможними на глобальному ринку, а й відігравати важливу роль у соціальних, культурних та економічних процесах країни. Підтримка молодих талантів, розвиток нових форм співпраці та використання технологічних можливостей забезпечать необхідний імпульс для подальшого розвитку культурно-креативних індустрій, що, в свою чергу, позитивно вплине на соціально-економічну ситуацію в Україні та на імідж країни на міжнародній арені.

Наукова новизна статті полягає в здійсненні культурологічного аналізу основних тенденцій розвитку культурно-креативних індустрій в Україні першої чверті XXI століття, зокрема, через вивчення їхньої взаємодії з європейськими та світовими практиками. У роботі вперше розглянуто концептуальні підходи до формування культурного бренду України на основі мистецьких проєктів у контексті глобалізаційних викликів та сучасних культурних трансформацій.

Висновки. Розгляд основних тенденцій розвитку культурно-креативних індустрій, впливу культурних, соціальних та економічних змін на формування та трансформацію мистецьких проєктів, національних брендів та культурних ініціатив в Україні першої чверті XXI століття продемонстрував, що культурно-креативні індустрії в Україні знаходяться на стадії активного розвитку, їх потенціал для економічного зростання та культурної

трансформації країни є надзвичайно високим. Для того щоб ці індустрії стали важливою складовою частиною національної системи господарювання, необхідно вирішити низку питань, зокрема: покращити законодавче регулювання, забезпечити підтримку креативних кластерів, вдосконалити систему освіти і створити інноваційну інфраструктуру. Україна має значний потенціал для розвитку культурно-креативних індустрій, і це може стати основою для її сталого економічного розвитку в XXI столітті. Культурно-креативні індустрії в Україні мають великий потенціал для подальшого розвитку, однак їхній прогрес багато в чому залежатиме від інтеграції нових підходів, інноваційних технологій та стратегії державної підтримки. Враховуючи сучасні соціально-економічні виклики, в тому числі адаптацію до глобальних тенденцій і зміни в культурній політиці, ми акцентуємо увагу на важливості залучення міжнародного успішного досвіду ведення мистецьких проєктів в культурно-креативних індустріях, оскільки це один із найбільш дієвих інструментів їх реалізації в сфері культури та інформаційної політики.

Література

1. Василець М. А. Роль культурних та креативних індустрій у забезпеченні сталого розвитку. *Наукові записки НаУКМА. Економічні науки*. 2021. Т. 6. Вип. 1. С. 40–44.
2. Диндар А. С. Позиції культурно-креативної індустрії в економіці ЄС. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 1. С. 53–59.
3. Довгострокова національна стратегія розвитку культури до 2025 року / Міністерство культури України, 2014. URL: <https://lanka.pro/wp-content/uploads/2024/03/8.pdf> (дата звернення: 02.10.2025).
4. Експортна стратегія для сектору креативних індустрій / Міністерство економіки України, 2020. URL: <https://me.gov.ua/download/48737a5a-5253-40c2-bd79-b02f5a5efa8a/file.pdf> (дата звернення: 02.10.2024).
5. Капінос Г. І., Бабій І. В. Сучасні методи управління проєктами. *Операційний менеджмент* : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2013. 352 с. (дата звернення: 16.04.2022).
6. Пакуліна А. А., Белоглазова К. В., Пакуліна Г. С. Розвиток креативної економіки в умовах протистояння глобальній кризі. *Економіка та управління національним господарством*. 2019. №. 3(14). С. 76–82.
7. Пакуліна А. А. Культурно-креативні індустрії: теорія, практика, перспективи розвитку. Київ : Наукова думка, 2019. 320 с.
8. Стратегія адаптації культури та креативних індустрій до умов війни. Міністерство

культури та інформаційної політики України, 2022. URL:https://ucf.in.ua/storage/docs/17102023/%20%D0%B7%D0%B0%D0%BF%D0%B8%D1%81%D0%BA%D0%B0_ac67371facad966b4b7c36f23d4a623b199b5188.pdf (дата звернення: 02.10.2024).

9. Холодницька А. В. Актуальні тенденції розвитку креативних індустрій в Україні в умовах глобалізації. *Економіка і суспільство*. 2018. Вип. 14. С. 151–157.

10. Черба В. М. Напрями формування механізмів державно-приватного партнерства в сфері культури. *Інвестиції: практика та досвід*. 2014. № 7. С. 172–175. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2014_7_35 (дата звернення: 27.12.2021).

References

1. Vasylets, M. A. (2021). The Role of Cultural and Creative Industries in Ensuring Sustainable Development. *Scientific Notes of NaUKMA. Economic Sciences*, 6 (1), 40–44 [in Ukrainian].

2. Dindar, A. S. (2019). Positions of Cultural and Creative Industry in the EU Economy. *Investments: Practice and Experience*, 1, 53–59 [in Ukrainian].

3. Long-Term National Strategy for the Development of Culture until 2025. (2014). Ministry of Culture of Ukraine [in Ukrainian].

4. Export Strategy for the Creative Industries Sector. Ministry of Economy of Ukraine (2020) [in Ukrainian].

5. Kapinos, H. I., & Babish, I. V. (2013). Modern Methods of Project Management. In *Operational Management: Educational Manual* (pp. 352). Kyiv [in Ukrainian].

6. Pakulina, A. A., Belohlazova, K. V., & Pakulina, H. S. (n.d.). Development of Creative Economy in the Context of Global Crisis. *Economy and Management of National Economy*, 3 (14), 76–82 [in Ukrainian].

7. Pakulina, A. A. (2019). *Cultural and Creative Industries: Theory, Practice, Prospects for Development*. Kyiv [in Ukrainian].

8. Strategy for Adapting Culture and Creative Industries to Wartime Conditions. Ministry of Culture and Information Policy of Ukraine (2022) [in Ukrainian].

9. Kholodnytska, A. V. (2018). Current Trends in the Development of Creative Industries in Ukraine under Globalisation. *Economics and Society*, 14, 151–157 [in Ukrainian].

10. Cherba, V. M. (2014). Directions for the Formation of Public-Private Partnership Mechanisms in the Cultural Sphere. *Investments: Practice and Experience*, 7, 172–175 [in Ukrainian].

*Стаття надійшла до редакції 04.10.2024
Отримано після доопрацювання 08.11.2024
Прийнято до друку 15.11.2024*